

*Bijbelse
Dagkalender*

2019

Bijbelse Dagkalender 2019

73^e jaargang

KokBoekencentrum, Utrecht

Ontwerp omslag: Studio Anton Sinke

Lay-out en dtp: Gewoon Geertje

Het bijbellesrooster dat in deze *Bijbelse Dagkalender* wordt gevolgd is van het Nederlands Bijbelgenootschap, www.bijbelgenootschap.nl.

De bijbelteksten in deze uitgave zijn ontleend aan de NBV-vertaling.

Het tekstregister bij deze dagkalender vindt u als gratis download op www.kokboekencentrum.nl bij de pagina van de *Bijbelse Dagkalender* 2019.

ISBN 978 90 239 5268 8

NUR 707

© 2018 KokBoekencentrum Uitgevers, Utrecht

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Woord vooraf

Wat is uw meest geliefde bijbeltekst? Sommigen zullen als antwoord op deze vraag een lievelingspsalm noemen, anderen een gelijkenis of woorden van Jezus, weer anderen een citaat uit de brieven van Paulus. Ik denk niet dat iemand de wetsvoorschriften uit het boek Leviticus zou noemen of een tekst uit de Samuelboeken. Toch zal het u waarschijnlijk verrassen om te lezen welke boodschap ons vanuit die bijbelboeken wordt aangereikt.

Deze *Bijbelse Dagkalender* heeft als uitgangspunt het bijbellesrooster van het Nederlands Bijbelgenootschap dat voor iedere dag een bijbeltekst aanreikt en daarbij 'blinde vlekken' wil vermijden.

Sommige dagteksten zijn misschien vertrouwd en geliefd, andere teksten wellicht minder bekend en soms weerbarstig. De redactie van de *Bijbelse Dagkalender* kiest ervoor ook deze ongemakkelijke teksten niet uit de weg te gaan. Het volgende advies van Dorothee Sölle bij het lezen van de psalmen kan zeker ook voor andere bijbelteksten gebruikt worden: 'Sta niet te lang stil bij wat je merkwaardig, onbegrijpelijk of boosaardig vindt, maar herhaal de verzen waar kracht van uitgaat.' We hopen dat de uitleg bij de dagteksten helpt om vertrouwde teksten opnieuw tot u te laten spreken en de minder bekende of lastige teksten beter te verstaan.

De lezer van deze *Bijbelse Dagkalender* zal merken dat de verscheidenheid aan auteurs toegevoegde waarde heeft.

Paulus schrijft aan de gemeente in Rome: 'Alles wat vroeger is geschreven, is geschreven om ons te onderwijzen, opdat wij door te volharden en door troost te putten uit de Schriften zouden blijven hopen' (Rom. 15:4).

Achter in deze *Bijbelse Dagkalender* vindt u gebeden voor persoonlijk gebruik.

Ds. Annemieke Parmentier-Blankert

Redactie:

Mw. ds. A.M. Parmentier-Blankert, Hilversum
Ds. E. Westrik, Boskoop

Auteurs:

Ds. A. Plaisier
protestants predikant te Apeldoorn

vanaf
01-01

Ds. M. de Waal
protestants predikant te Vijfhuizen

23-01

Ds. R. van Essen
protestants emeritus predikant te Delft

14-02

Ds. R.L. Algera
protestants predikant te Zoetermeer

06-03

Ds. G. Blom
protestants predikant te Cambridge, UK

26-03

Ds. W. Dekker
protestants emeritus predikant te Oosterwolde

15-04

Ds. D.J. Versloot
protestants predikant te Mijdrecht

06-05

Ds. R. van der Rijst
*protestants predikant te Haarlem-Noord en
Spaarndam*

29-05

Ds. S. Janse
protestants emeritus predikant te Ameide

18-06

Ds. M.C. Kapteyn
protestants predikant te Zoetermeer

11-07

Ds. C.S. van Andel
protestants predikant te Zeist

03-08

Ds. J.A. de Waal
protestants predikant te Nijland

27-08

Ds. C.H. Wesdorp
protestants predikant te Zoetermeer

17-09

Ds. R. van den Beld
protestants emeritus predikant te Baarn

09-10

Ds. S. Ypma
protestants predikant te Franeker

31-10

Ds. A. Wijting
protestants predikant te Gorinchem

22-11

Ds. H. de Leede
protestants emeritus predikant te Amersfoort

12-12

Drs. A.C. Bronswijk
protestants emeritus predikant te Deventer

gebeden

Feest- en gedenkdagen 2019

1 januari	Nieuwjaar
13 maart	Biddag voor gewas en arbeid
14 april	Palmzondag
18 april	Witte Donderdag
19 april	Goede Vrijdag
21-22 april	Pasen
27 april	Koningsdag, verjaardag Z.M. koning Willem-Alexander
4 mei	Dodenherdenking
5 mei	Bevrijdingsdag
17 mei	Verjaardag H.M. koningin Máxima
30 mei	Hemelvaartsdag
9-10 juni	Pinksteren
31 oktober	Hervormingsdag
6 november	Dankdag voor gewas en arbeid
1 december	Eerste zondag van de Advent
8 december	Tweede zondag van de Advent
15 december	Derde zondag van de Advent
22 december	Vierde zondag van de Advent
25-26 december	Kerst
31 december	Oudjaar

Joodse feest- en gedenkdagen 2019

(Israëlitisch jaar 5779/5780)

21 januari	Toe Bisjevat (Bomenfeest)
21 maart	Poeriem (Lotenfeest)
20-27 april	Pesach (Paasfeest)
2 mei	Jom Hasjoa (herdenking Holocaust)
10 mei	Jom Haätsmaoet (Onafhankelijkheidsdag 1948)
9-10 juni	Sjavoeot (Wekenfeest)
11 augustus	Tisja Beav (Verwoesting van de Tempel)
30 september – 1 oktober	Rosj Hasjana (Nieuwjaar)
9 oktober	Jom Kippoer (Grote Verzoendag)
14-20 oktober	Soekot (Loofhuttenfeest)
21 oktober	Sjemini Atseret (Slotfeest)
22 oktober	Simchat Thora (Vreugde der Wet)
23-30 december	Chanoeka (Inwijdingsfeest)

Voor het nieuwe jaar

Psalm 75

Op deze eerste dag van het nieuwe jaar horen we deze woorden: 'Wij loven, God, wij loven U.' Daar kun je een nieuw jaar mee in. Dat blijft ook echt over van het oude jaar.

Veel van dat oude jaar is voorbij, vergeven en vergeten. Deze psalm noemt daar wat van: 'hoogmoedigen', 'trotse zondaars', mensen die zich 'verheffen tegen de hemel' en een grote mond hebben. Ze vulden de dagen, ze vulden een jaar, imponerend, geweldig, gewelddadig. Er blijft echter niets van over. Hoe groter de mond, hoe leger de stilte nadien. We zullen er ons niet opnieuw gek door laten maken.

We gaan een nieuw jaar in. We zijn geroepen om ook in dit jaar de lofzang gaande te houden. Het loflied op Gods goedheid. Op zijn heil en zijn zegen. Als dat onze dagen vult, zal het een gelukkig nieuw jaar zijn.

 Psalm 75:1,3,4

2 januari | woensdag

Het zwaard dat het duister klieft

Openbaring 19:11-21

Een wit paard en een ruiter en een hemelse legermacht in het wit. Zwaarden die flitsen, bloed en rook en vuurdamp. Beelden van verschrikking die je doen terugverlangen naar de witte engelen in de kerstnacht die 'vrede op aarde' zongen. Dat is een mooi lied. Maar het kan ook een kwezelachtig lied worden. Zo hebben die engelen het toen niet bedoeld. Niet voor niets werden zij 'een groot hemels leger' genoemd.

De vrede van de kerstnacht heeft als keerzijde een zwaard dat het duister klieft. Dat zwaard hoeven wij niet te heffen. Het is in de handen van God en zijn engelen. Toch is het een troost te weten dat het er is. Alle grote monden, vurige bekken, verleidende tongen, bijtende tanden: een keer wordt ermee afgerekend. Radicaal en definitief. God zij dank. Het rijk is aan de Zoon.

 Lied 1008:2,3

3 januari | donderdag

Het duizendjarige rijk

Openbaring 20:1-10

Het duizendjarige rijk: hoeveel harten zijn er niet sneller door gaan kloppen? Ik kan me zo goed voorstellen dat mensen in hun enthousiasme met die duizend jaar op de loop zijn gegaan. We kennen zelfs *chiliasten*, afgeleid van het Griekse woord voor 'duizend'. Duizend jaar van vrede, duizend jaar voor heiligen die regeren: de chiliasten verlangden ernaar en meenden te weten wanneer dat zou gebeuren.

De chiliasten hebben zich in de teksten verslikt. Van de weeromstuit kun je ze ook doodzwijgen. Dan houd je een braaf christendom over. Daarmee sterft het visioen van het 'land van louter licht waar heiligen heersers zijn'. Als het erop aankomt vergis ik me liever duizend keer met de chiliasten dan in slaap te vallen met een al te burgerlijke kerk en genoeg te nemen met de bestaande orde. Lang leve daarom het lied van verlangen.

 Lied 753

4 januari | vrijdag

Staan voor de troon

Openbaring 20:11-15

De troon van God en het oordeel. Gelijk komen de regels van het *Requiem* in me op: 'Dag des oordeels, dag des Heren, alles zal tot as verteren, zoals de profeten leren.' En dan die persoonlijke woorden: 'Waar moet ik dan van gewagen? Welke helper moet ik vragen? Niemand kan uw oordeel dragen.' Je kunt hier gelijk zeggen: middeleeuws, toen waren ze nog bang voor het oordeel, wij niet, maar dat is zelfingenomen en eerlijk gezegd arrogant. God doet recht en spreekt recht, dat heeft niets met de Middeleeuwen te maken.

Als de boeken opengaan, is er echter nog een boek: het boek van het leven. In dat boek heeft het Lam geschreven, met rode inkt van de liefde, naam na naam. En dus bid ik ook die woorden van het *Requiem* maar na: 'Jezus, heb toch medelijden (...), sta mij op die dag terzijde.'

 Lied 748:1,4

5 januari | zaterdag

Grand finale

Openbaring 21:1-8

Hoe vaak zijn deze verzen niet gelezen bij een rouwdienst? Als we aan het einde van onze woorden zijn gekomen, en het niet meer weten, klinken deze woorden.

Een heel boek is eraan voorafgegaan, met bazuinen die hebben geklonken, zegels die zijn verbroken, ruiters op paarden die zijn uitgereden, engelen des doods die hebben ingegrepen. Het zijn heftige scènes geweest, die nu blijken preludes te zijn voor deze *grand finale*. 'Gods woonplaats is onder de mensen.' 'Hij zal alle tranen uit hun ogen wissen.'

Is dan alles vergeven en vergeten? Wegen de tranen van vermoorde kinderen op tegen dit eindstuk? Dat zijn vragen die zwaar wegen, maar wij kunnen die niet beantwoorden. Het enige wat ik kan zeggen, is dat dit visioen juist zeggingskracht krijgt midden in het schervengericht van deze wereld. Het is een stuk dat juist rond Golgota echt gaat spreken.

 Lied 747:1,2

Jezus was dus niet alleen maar degene die het Koninkrijk aankondigde, hij was er de drager van. En omdat hij het droeg, kon hij met zekerheid zeggen dat al wat wij doen en denken ondergeschikt moet worden aan de zaak van het einde dat nabij is. Voor die kostbare parel van het Koninkrijk, moeten we van al wat we hebben afstand doen (Mt. XIII, 45-46). Al onze aardse bekommernissen, al onze verlangens, onze bezittingen, onze tijdelijke verwachtingen – dit alles verbleekt, ja vervliegt ten overstaan van deze opperste bekommernis.

Uit: Leszek Kotakowski, *Jezus, een apologetisch en sceptisch essay*, Zoetermeer 2015

6 januari | zondag

Jeruzalem

Openbaring 21:9-27

Jeruzalem, o schone stad. Parels, edelstenen, goud. Volmaakte harmonie, stralend, diepe schoonheid, vrede. De heilige verbeelding schept zich een voorstelling van de stad van God die neerdaalt op de aarde. Jeruzalem, stad zonder tempel, want God zal zijn 'alles en in allen'. Alles zal oplichten en stralen door het geheime licht dat God zelf is.

Zo lang wij onderweg zijn, leven we nog buiten deze stad.

'Jeruzalem, mijn vaderhuis, mijn moederstad, wanneer zal ik u zien? Wij zijn op reis naar u en naar de Heer!'

Een visioen als dit is een lied van verlangen. Voorbij de schemering, voorbij de laatste stad, is er een andere stad. Daarheen gaat de tocht. Wij zijn pelgrims. Lang is de weg, vaak zwaar de gang, maar aan de einder wacht een stad. Daarom doen we vandaag de volgende stap.

 Lied 737

7 januari | maandag

Rivier van vrede

Openbaring 22:1-11

En dan nu de rivier. Voor mij benadert de rivier van vrede nog meer het beeld van de volmaaktheid dan de gouden stad. Ooit reed ik op mijn fiets op een eerste lentedag over een brug en zag de rivier liggen, vloeiend en krommend aan de einder. Het gaf me een plotselinge vreugde die me overviel.

Wat heeft Nederland mooie rivieren. Het zijn stromen die getuigen van de schoonheid van de schepping, van de schoonheid van de Schepper. Het zijn ook getuigen van een nieuwe aarde. Er zal geen zee meer zijn, zo zegt de ziener, maar wel een rivier. Als een zilveren lint. Als een vloeiende weg voor boten met witte zeilen. Rivier van helder water, klaar als kristal, kleurend naar de hemel. Rivier vol van vrede, bewegend en toch blijvend, altijd, eeuwig. Water van verlangen en toch hemels verzadigend.

 Lied 337

8 januari | dinsdag

Maranata

Openbaring 22:12-21

Maranata, 'Kom, Heer Jezus', zo eindigt het boek Openbaring. (Daarop volgt alleen nog een groet.) Het lijkt wel alsof dit laatste vers bij velen over het randje is gekieperd. Komt dat omdat deze wereld ons genoeg te bieden heeft? Schrikken we terug voor een inbreuk op de dagelijks gang? Of zitten we niet op Jezus te wachten? Dat zijn vragen die om zelfonderzoek vragen. Het zijn ook vragen aan de kerk. Daarin staren we ons blind op de toekomst en bedenken strategieën om het lek boven te krijgen. Dat is niet verkeerd, behalve als we vergeten dat we pelgrims zijn op weg naar de nieuwe stad. En als we vergeten dat de kerk zelf maar een herberg is voor onderweg. Als er één gebed is dat we met de eerste christengemeente weer moeten leren bidden, is het dit: *Maranata*, Kom Jezus.

 Lied 769:1,6

9 januari | woensdag

Voltooid leven

Lucas 2:22-35

Simeon is de man van de hoop. Hij heeft een leven lang geleefd van de hoop. Uiteindelijk heeft hij gezien. Hij zag het Kind Jezus, hij heeft het in zijn armen gehouden en aan zijn hart gedrukt. Toen kon hij gaan, in vrede.

We praten veel over 'voltooid leven'. Wat is dat? Wanneer heb je dat? We hebben daar verschillende beelden bij. Het hangt er ook sterk van af wat voor leven je hebt en hoe je levenslot eruit ziet.

Simeon laat iets zien van een voltooid leven, waar ik jaloers op word. Hoe zijn leven is geweest? Geen idee. En toch is het geslaagd. Hij heeft de messias gezien en omarmd. 'Met eigen ogen heb ik de redding gezien.' Het leven wordt gered. Want een Kind is ons gegeven. Wie zo leeft, kan ook sterven.

 Lied 246b:5,6,7

10 januari | donderdag

Concentratie

Lucas 2:36-40

Naast Simeon verschijnt Hanna. Oud: 91 jaar. Altijd in de tempel om God dag en nacht te dienen met bidden en vasten. Alsof je een non tegenkomt, ver voor de tijd dat er kloosters waren. Ze komt in geen enkel boekje voor. Wat betekent nu zo'n vrouw, die daar maar in de tempel rondhangt? Daar wordt de wereld vast niet beter van.

Er is echter een boekje waar ze wel in verschijnt: het evangelieboekje. Daar worden andere maatstaven aangelegd. Daar is een leven van bidden en vasten een gevuld leven. Concentratie op God. Afzien van instant-bevrediging. Bidden om verlossing. En op deze dag staat ook zij bij het Kind. Ook zij, een helderziende, mag nu zien dat bidden en vasten geen loze gebaren zijn. Want wie de ogen sluit, ziet zoveel meer. Wie afziet en loslaat, krijgt zoveel meer in handen.

 Lied 215:2,4,5

11 januari | vrijdag

In de tempel

Lucas 2:41-52

Ergens gebeurt het: een kind gaat op eigen benen staan. Het was de toewijding van de ouders die Jezus in Jeruzalem bracht, maar het was zijn eigen toewijding die hem in Jeruzalem hield. 'Wist u niet dat ik in het huis van mijn Vader moest zijn?' Hier zegt Jezus voor de eerste keer 'ik'. Dat veroorzaakte wel een schok bij zijn ouders. Hoe vaak heeft die geschiedenis zich niet herhaald?

Dat 'ik' van Jezus is niet op zichzelf gericht. Het is een 'ik' dat verbonden is met de dienst aan God. Een 'ik' op zich is nodig (en soms pijnlijk), maar waar ben je nu precies een 'ik' voor? Emancipatie van ouders en traditie is de weg van de volwassenwording. Maar hoe word je echt volwassen? Jezus ontdekte dat in de tempel. Ik denk dat je het daar nog steeds echt ontdekt.

 Psalm 84:1,5

12 januari | zaterdag

Een koude douche

Lucas 3:1-14

Wie bij Jezus wil horen, moet langs Johannes. Dit derde hoofdstuk van Lucas is een koude douche. Lucas 1 en 2 ademen een intieme sfeer. In hoofdstuk 3 staan we ineens in nuchter morgenlicht. Voor je de Jordaan. Daar moet je doorheen. Waarom die strenge Johannes? Waarom zijn doop? Is dit een wegbereider of iemand die de deur in het slot gooit voor zoekers en twijfelaars? Dat zijn geen onzinnige vragen. Maar snijdt dit hoofdstuk weg en je kunt nog wel even doorgaan. Wat je overhoudt, is een evangelie naar de menselijke behoeften gesneden. Al het weerbarstige en tegendraadse is eruit. Dat helpt ons niet. Daar worden we niet beter van. Daar wordt ook de wereld niet beter van. Aan deze koude douche valt niet te ontkomen. We moeten ons bekeren. Maar wat gaat ons bloed daar uiteindelijk sneller van stromen!

 Lied 456:1,3,4

We weten dat er voor de belangrijkste bekommernissen van de mensheid geen zuiver technische of organisatorische oplossingen bestaan. Ze vereisen wat Johannes de Doper een *metanoia* noemde, een verandering van de geest. Zo'n verandering laat zich per definitie niet technisch produceren. Ze bestaat in de erkenning dat de wortel van het kwaad in onszelf ligt, in ieder van ons, alvorens het de vorm aanneemt in instituties en doctrines.

Uit: Leszek Kołakowski, *Jezus, een apologetisch en sceptisch essay*, Zoetermeer 2015

13 januari | zondag

De duif daalt neer

Lucas 3:15-22(38)

De doop van Jezus is eindeloos vaak afgebeeld. Is het omdat we hier een beeld van de Drie-eenheid zien? Centraal staat Jezus. Hij komt op uit het water. Hij heeft zich verenigd met de mensen die zich laten dopen.

De heilige Geest daalt als een duif op Jezus. Is het de duif die Noach ooit uit de ark heeft gelaten die nu eindelijk kan landen? Jezus als de landingsplaats van de Geest. Door Jezus kan de Geest echt gaan werken in de woeste wereld van zondvloed en vuurgloed. Straks landt die Geest op de hoofden van de apostelen.

En dan is er de stem van de Vader uit de hemel. Van Hem is het allemaal uitgegaan. Van zijn 'welbehagen'. Hij is zelf onzichtbaar, maar door Jezus en de Geest werkt Hij onweersaanbaar. Eer aan de Vader, en de Zoon, en de heilige Geest.

 Lied 526:2

De *Bijbelse Dagkalender* is een uitstekend hulpmiddel bij een dagelijks meditatief moment of bij stille tijd. De meditaties zijn kort en puntig en zetten aan tot verder denken. De auteurs volgen het bijbellesrooster van het Nederlands Bijbelgenootschap. Achter in de dagkalender zijn gebeden opgenomen voor dagelijkse en belangrijke momenten in ons leven.

Aan de *Bijbelse Dagkalender* werken ieder jaar verschillende predikanten mee uit de Protestantse Kerk in Nederland. Dit jaar zijn dat onder andere ds. Arjan Plaisier, ds. Wim Dekker, ds. Marjolijn de Waal, ds. René van der Rijst en ds. Nienke van Andel.

KokBoekencentrum.nl
UITGEVERS | UTRECHT

ISBN 978 90 239 5268 8 | NUR 707

9 789023 952688